ಹೇಜೆ ಎರಡು ಮುನಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳೂ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಒಂದೇರೀತಿಯದ್ದಾಗಿವೆ. ಈಗ ಇವೆರಡು ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳೂ ಆಕ್ಟ್ರಾಯಿ ತೆರಿಗೆಯಿಂದ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿವೆ. ಮುಂದೆ ಮಾರಾಟ ತೆರಿಗೆ ಜಾರಿಗೆ ಬರುವಾಗ್ಗೆ ಆಕ್ಟ್ರಾಯಿ ತೆರಿಗೆ ನಿಲ್ಲ ಬೇಕಾಗುವುದು. ಆಗ್ಗೆ ಈ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳ ಆದಾಯ ಕಡಮೆಯಾಗುವುದು. ಆ ಕಾರಣ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿ ನನ್ನ ಕೋರಿಕೆ.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Resolution moved :

"This Assembly is of the opinion that the construction of Water Works in Virajpet be taken up immediately."

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ (ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈಗತಾನೇ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದ ಹಾಗೆ, ಕೊಡಗಿನ ಸರ್ಕಾರದವರು 1956ನೇ ಇಸವಿ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿಯೇ ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಾಲಕೊಡ ಬೇಕೆಂದು ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯವರು ಕೇಳಿದ್ದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಕೊಡಗಿನ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆಗಲೇ 50ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ್ದರು. ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಎಸ್ಟಿಮೇಟುಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸ್ಕ್ರುಟಿನೈಸ್ ಆಗಿ ಬಂದ ಕೂಡಲೇ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ರಿಪೋರ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ಈ ಕೆಲಸ ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಈಗ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರವರು, ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ, ಈ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗೆ 50 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟುವರಮಾನವಿದೆ ಮತ್ತು ಸಾಲವನ್ನು ತೀರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಶಕ್ತಿ ಇದೆ, ಮತ್ತು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಶಿಫಾರಸ್ಸನ್ನು ಕೂಡ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಇದರ ಇಂಜಿನೀಯರಿಂದ ಎಸ್ಟಿಮೇಟುಗಳನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅದು ಬೇಗನೆ ಬರುವ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿದೆ. ಅದು ಬಂದ ಕೂಡಲೇ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪೂರ್ತಿಗೊಳಿಸಿ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಿರ್ಧ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಆದುದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈಗ ತಂದಿರುವ ಠರಾವನ್ನು ವಾಪಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಐ. ಬೆಳ್ಳಿಯಪ್ಪ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಶೀಘ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಮೇರೆಗೆ ನನ್ನ ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ವಾಪಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

The Resolution was, by leave, withdrawn.

Resolution No. 3. Disposal of records in Government Departments.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಕರಿಯಪ್ಪ (ವಿರೂಪಾಕ್ಷಪುರ).—ಸ್ವಾಮಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ನಾನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸುವ ನಿರ್ಣಯವು ಈ ರೀತಿಯಿದೆ:

"This Assembly is of the opinion that the inordinate delay in the disposal of records in various Government Departments should be put an end to early."

ಈಗ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಅರ್ಜಿಗಳು ರಿಕಾರ್ಡುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಫೈನಲಾತಿ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತಂದಿದ್ದೇನೆ. ನಾವು ಈಗ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಒಂದೊಂದು ರಿಕಾರ್ಡು ಹಲವಾರು ತಿಂಗಳು, ಮತ್ತು ಹಲವು ವರ್ಷಗಳು ಮತ್ತು ಇನ್ನು ಕೆಲವೆಡೆ ಕಾಲು ಶತಮಾನದಷ್ಟು ಕಾಲ ಕೂಡ ನಿಧಾನವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಮತ್ತು ಇದರಿಂದ ಏನೂ ಹೆಚ್ಚು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ರೈತನಿಗೆ ಅನೇಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶವೇನೋ ತಮಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಅನೇಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತಯಾರುಮಾಡಿ ಸುಭೀರಾಜ್ಯ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿರುವುದು ಸಂತೋಷದ ಸಂಗತಿ. ಆದರೆ ಈ ಸುಭೀರಾಜ್ಯ ಸ್ಥಾಪನೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಈ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದರೆ, ಜನಗಳಿಗೆ, ಅದರಲ್ಲೂ ಬಡ ರೈತರಿಗೆ, ತುಂಬ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಜನಸಾಮಾನ್ಯತೆಗೆ ಇರತಕ್ಕಂತಹ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ರಿಕಾರ್ಡುಗಳನ್ನು ಫೈನಲ್ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ತಡವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಕಷ್ಟವನ್ನು ನಿವಾರಣೆಮಾಡಿದರೆ ಜನತೆಗೆ ಒಂದು ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಈಗ ನೂತನ ಪ್ರಾಂತವಾಗತಕ್ಕ ದಿನದಿಂದ ಅಥವಾ ನಿನ್ನೆ ಇವೊತ್ತಿನಿಂದ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಒಂದು ಕೆಲಸವಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ರಿಕಾರ್ಡುಗಳು ಫೈನಲಾಗದೆ ಎಷ್ಟೋವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ತಳ್ಳುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಾ ಇರುವುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರುವ ವಿಷಯ. ಎಷ್ಟೋ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಈ ಪದ್ಧತಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು ನರಿಪಡಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆದಿಲ್ಲ. ರಿಕಾರ್ಡುಗಳ ಫೈನಲಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂಬ ವಿಷಯದಮೇಲೆ ಅನೇಕ ವಿಧವಾದ ಟೀಕೆಗಳೂ, ಪತ್ರಿಕಾ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳೂ ಮತ್ತು ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳೂ ಬಂದಿವೆ. ಎಷ್ಟೋ ಕಾನ್‌ಫೆರೆನ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ರೆಸಲ್ಯೂಷನ್ನುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಎಷ್ಟೋಸಾರಿ ನಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಆ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಇಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಬೇಗ ಬೇಗ ರಿಕಾರ್ಡುಗಳನ್ನು ಫೈನಲು ಮಾಡುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಏನೂ ಆಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಈ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸದೆ ಬಿಡುವುದು ಸರಿಯಾದುದಲ್ಲ. ಜನಗಳ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಇದನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಬೇಕೆಂದು ಜನತೆಯ ಪರವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಬಿನ್ನಹವನ್ನಿಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಒಳ್ಳೆಯದಾದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಕೊಟ್ಟು ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಮನಸ್ಸು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೇನೋ ಇದ್ದರೂ ಕಾರ್ಯತಃ ಜನತೆಗೆ ಇದರಿಂದೇನೂ ಉಪಯೋಗವಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾವೇನೋ ಈ ರೀತಿ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇವೆ, ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ಮಾಡಿತಿಳಿಸುತ್ತೇವೆ. ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇವೊತ್ತು ಜನಗಳಿಂದ ಜನಗಳಿಗಾಗಿ ನಡೆಯತಕ್ಕ ಸರ್ಕಾರ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಪದೇ ಪದೇ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವು ಜನತೆಗೆ ತಕ್ಕ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಜನಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಅಭಿಮಾನವನ್ನು ತೋರಿಸಬೇಕು. ಈಗ ಜನಗಳಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಕಾಣತಕ್ಕಂತಹ ಒಂದು ಅನುಭವ ಇದು. ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಅರಿತು ಕಾರ್ಯನಡೆಸುವುದರಿಂದ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಜನಗಳಿಂದ ಒಂದು ವಿಧವಾದ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಕರಿಯಪ್ಪ)

ಮುಮತೆ ಮತ್ತು ಗೌರವ ಸ್ವಾಭವಿಕವಾಗಿ ಸಿಗುವುದು ಅನುಭವವೇನಿಲ್ಲ. ಆದಕಾರಣ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಅಂಶಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬೇಗ ಬೇಗ ಈ ರಿಕಾರ್ಡುಗಳು ಫೈನಲಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಬಿನ್ನಹ. ರಾಷ್ಟ್ರವೇನೋ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ವಿಶಾಲವಾಗುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ನರಕಾರ ಮಾತ್ರ ಹಾಗೆಯೇ ಇದೆ. ಜನಗಳೇ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕಷ್ಟ ನಷ್ಟಗಳನ್ನು ತಾವೇ ಪರಿಹಾರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳತ್ತಾರೆಂದಿರಬಹುದು. ನರಕಾರದ ಯೋಚನೆ. ಇದು ನರಿಯಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಈಗಲಾದರೂ ಈರೀತಿ ಜನರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗದಂತಹ ಏರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗ ಮಲೇರಿಯಾರೋಗವನ್ನು ತಡಗಟ್ಟುವುದುಕ್ಕಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಮೊದಲು ಈ ಮಲೇರಿಯಾರೋಗ ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ ಡಿ. ಡಿ. ಟಿ. ಯನ್ನು ಹೊಡೆಯಲು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಈ ರೀತಿಯು ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಜನರಿಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಬರೀ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲೇ ಆಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗಳಕಡೆ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸರ್ಕಾರವು ಹೀಗೆ ಈ ಮಲೇರಿಯಾರೋಗ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದೆಯೇ ಎಂಬ ಅನುಮಾನವು ಜನತೆಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಹಲವಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟೋ ಮನವಿಗಳನ್ನು ನಲ್ಲಿಸಿದಾಗ್ಯೂ ಏನೂ ಕೆಲಸವಾಗಿಲ್ಲ. ಆದಕಾರಣ ಈಗಲಾದರೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನ ಕೊಟ್ಟು ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಬಿನ್ನಹ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ನಾನು ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ, ಕಾಲು ಶತಮಾನಗಳಿಂದಲೂ ಈ ರಿಕಾರ್ಡುಗಳು ಫೈನಲಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಬೇಕಾದರೂ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು. ಒಂದೆರಡನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ. ಕಾನಕಾನಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಮರಳ ಪಾಡಿ ಬಳಿಯಿರುವ ರಸ್ತೆಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ, ಈ ರಸ್ತೆಗೆ ಜನಗಳ ಜಮೀನನ್ನು ಅಕ್ವೈರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಕ್ವೈರುಮಾಡಿ ಸುಮಾರು ಕಾಲು ಶತಮಾನವಾದರೂ ಹಾಗೆಯೇ ಇದೆ. ಜನತೆಗೆ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅನಂತರ ಸುವರ್ಣಮುಖಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟು ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು 1951 ರಿಂದ ಮಾಡಿ ನುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟಿನಿಂದ ಮುಳುಗಡೆ ಆಗುವ ಜಮೀನಿನವರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಪರಿಹಾರ ದೊರೆತಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರವಾಗಿ ನಾನು ಎಷ್ಟೋಸಾರಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಏನೂ ಫಲವಾಗಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲರುವ ರೈತರ ಜಮೀನುಗಳು ತೀರಾ ಕಮ್ಮಿ, ಎಂದರೆ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಿಗೆ ಸುಮಾರು 5ಗುಂಟೆ, 10 ಗುಂಟೆ, 15ಗುಂಟೆ ಅಥವ ಅರ್ಧ ಎಕರೆಗಿಂತ ಜಾಸ್ತಿಯೇನಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿರುವ ಬಡವರಾದ 45 ಜನರ ಜಮೀನು ಮುಳುಗಡೆಯಾಗಿದೆ. ಇದ್ದ ಅತ್ಯಲ್ಪ ಜಮೀನನ್ನೂ ಸಹ ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಇವರು ಬಹಳ ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಈ ರಿಕಾರ್ಡುಗಳನ್ನು ಫೈನಲು ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯವು ಬೇಗ ಬೇಗ ನಡೆಯದೆ ಕಾಲವು ಮೀರಿ ಹೋದರೆ ಜನಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ಹಿಂಸೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ನರ್ಕಾರವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಬೇಜಾರು ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಜನರಿಗೆ ಅಡಳಿತ ಯಂತ್ರದಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತದೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಹಾಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದು ಆಗದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಜನಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿಯಾದ ನಿರುತ್ಸಾಹ ಉದಾಸೀನ ಭಾವ ಬೇರೂರುವುದು. ಈ ಭಾವನೆಯ ಪರಿಣಾಮ ಬಹಳ ಕೆಟ್ಟದ್ದು, ಎಂದು ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಇಲ್ಲಿ ನಂಕಟದಿಂದ ಈ ನಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಹೀಗೆ ನಿಧಾನವಾಗುವುದರಿಂದ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗ ಫೂಟ್‌ಲಾಯರುಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಇವರನ್ನು ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಇಲ್ಲದೆ ಇರತಕ್ಕ ನಮ್ಮ ರೈತಾಪಿ ಜನರು ಆಶ್ರಯ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಸಂಭಾವನೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ನಾವು ನಮ್ಮ ಜನರು ಈ ಫೂಟ್‌ಲಾಯರುಗಳ ಕೈಗೆಸಿಕ್ಕಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿರುವ ದುಡ್ಡನ್ನು ಇವರುಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಹಣ ದುರ್ವ್ಯಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದು ನರಿಯಾದದ್ದಲ್ಲ. ಈಚೆಗೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ನಾಗಿಸಬೇಕ್ಕಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ agencies ಇವೆ ಎಂದು ಯಾರೋ ನಮ್ಮ ಮಿತ್ರರು ಹೇಳಿದುದನ್ನು ಕೇಳಿದೆ. ಇವೊತ್ತು ಅಂಥ agencies ಕೆಲವಿವೆ. ಬನ್ಸುಗಳ ಪರ್ಮಿಟ್‌ಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕಾದರೆ, timings ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ, ಅಥವಾ, ಸೆನ್ಸುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕಾದರೆ ಇವಕ್ಕೆಲ್ಲ ಕೆಲವುಕಡೆ agencies ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಈ ರೀತಿ ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಬೇಗ ಬೇಗ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಂಥ ಏಜೆನ್ಸಿಗಳಿವೆ. ಎಲ್ಲ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಎಲ್ಲ ಬಾಬುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏಜೆನ್ಸಿಗಳು ಅಲ್ಲಲ್ಲೇ ಜನ್ಮ ಹೊಂದುತ್ತಿವೆ. ಹೀಗಾಗಲು ನರಕಾರದವರು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದೆಂದು ನಮ್ರವಾಗಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಸ್ವಾಮಿ, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಲಿ, ಒಂದು ಸಬ್‌ಡಿವಿಷನ್ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಲಿ,ಒಂದು ಜಿಲ್ಲಾ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಲೀ,ಕಾಗದಪತ್ರಗಳು ವಿಲೇ ಆಗುವುದರಲ್ಲಿ ನಿಧಾನವಾದರೆ ಆಗ ಆ ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಜನರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದುಸಲ, ಎರಡುಸಲ, ಮೂರುಸಲ, ಹೀಗೆ ಕೆಲವಾರು ಬಾರಿ ಹೋಗಿಬರುವುದಾದರೆ ಅವರಿಗೆ ಕಾಲ ದುರ್ವ್ಯಯವಾಗುವುದು ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಹಣದ ದುರ್ವ್ಯಯವೂ ಆಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಆ ಮನುಷ್ಯನು ಬಹಳ ದೂರದಿಂದ ಬಂದಿದ್ದಾನೆಂದೇನಾದರೂ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಗುಮಾಸ್ತರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾದರೆ ಆಗ ಅವರು ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಕುರಿತು ನಿನ್ನ ಕೆಲಸ ಇಪ್ಪತ್ತು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ಇನ್ನೊಂದು ದಿನ ಬರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಈ ಮನುಷ್ಯನು ತನ್ನ ಹಣದ ಚೀಲವನ್ನು ವಿಧಿಯಿಲ್ಲದೆ ಬಿಚ್ಚಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ನಿಧಾನವಾಗತಕ್ಕದ್ದರ ಪರಿಣಾಮಗಳು ಅನೇಕವಿವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು ಎಂದರೆ ಲಂಚರುಷುವತ್ತು ಹೆಚ್ಚಾತ್ತಾ ಹೋಗತಕ್ಕದ್ದು.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ರಿಕಾರ್ಡ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ನಿಧಾನವಾಗತಕ್ಕದ್ದು, inordinate delay ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲಿ ಕಾರಣವಿಲ್ಲದೆ ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ನಿಧಾನವಾಗತಕ್ಕ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಹೇಳಿದರೆ ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಕರಿಯಪ್ಪ.—ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಕಾಗದವನ್ನು ಬರೆದರೆ ಅದನ್ನು ಸುಮ್ಮನೆ forward ಮಾಡುವ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಆರುತಿಂಗಳು ನಿಧಾನವಾಗಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಆರುತಿಂಗಳು ನಿಧಾನವಾದ ಮೇಲೆ ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟು, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರಿಂದ ಒಂದು ರಿಮೈಂಡರ್

ಹೋದರೆ, ಆನಂತರ ಮೂರುತಿಂಗಳ ಮೇಲೆ ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆಂದು ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ರೂರಲ್ ಎಜ್ಯು ಕೇಷ್ಷ, ಸೊಸೈಟಿಗೆ ಎರಡು ಲಾರಿಗಳನ್ನು ಮಿಲಿಟರಿ ಡಿಸ್ಪೋಸಲ್ಸ್‌ನಿಂದ ಕೊಂಡುಕೊಂಡಿದ್ದೆವು. ಅವುಗಳನ್ನು ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಐದುವರ್ಷದ ಅವಧಿಯೊಳಗೆ ಮಾರಕೂಡದು ಎಂದು ನಿರ್ಬಂಧವಿತ್ತು. ಆ ಲಾರಿಗಳು ನಮ್ಮ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿಲ್ಲವಾಗಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಮಾರಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅದುದರಿಂದ ಸದರಿ ಲಾರಿಗಳನ್ನು ಮಾರಲು ಅನುಮತಿ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಕಾಗದವನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಬರೆದಿದ್ದಾಯಿತು. ಆ ಕಾಗದವನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದವರು ಸುಮ್ಮನೆ forward ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದವರು ಈ ಕಾಗದವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿರುತ್ತಾರೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದೆವು. ಇದಾದ ಬಹಳ ದಿನಗಳವರೆಗೂ ಉತ್ತರ ಬಾರದೆ ಇರಲು ನಾವು ಮಿಲಿಟರಿ ಡಿಸ್ಪೋಸಲ್ಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಕಾಗದವನ್ನು ಬರೆದು, ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದಿಂದ ಲಾರಿಗಳನ್ನು ಮಾರತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಬಂದಿರಬಹುದು, ಅದರ ಮೇಲೆ ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿದ್ದೀರೆಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಅವರಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನ ಸರಕಾರದಿಂದ ಯಾವ ಕಾಗದ ಪತ್ರವೂ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಜವಾಬು ಬಂತು. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಆರುತಿಂಗಳು ಕಾಲ ಕಳೆದು ಹೋಗಿತ್ತು. ಆಗ ನಾವು ಪುನಃ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಬಂದಿದ್ದ ಕಾಗದದ ನಕಲನ್ನೂ ಹಾಕಿ ಪುನಃ ಬರೆದ ಮೇಲೆ ಮೂರು ತಿಂಗಳಕಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಕಾಗದವನ್ನು ಇವೊತ್ತು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇವೆಂದು ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟರು. ಹೀಗೆ ಕೇವಲ ಒಂದು ಆಫೀಸಿನಿಂದ ಒಂದು ಆಫೀಸಿಗೆ ಸುಮ್ಮನೆ forward ಮಾಡತಕ್ಕ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ನಿಧಾನವಾದರೆ ಉಳಿದ ಕೆಲಸಗಳು ಹೇಗಾಗುತ್ತವೆ ಎಂದು ತಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಇಂಥವುಗಳು ಅನೇಕ ಇವೆ.

ನಾನು ಮತ್ತೊಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಇದೇ ರೂರಲ್ ಎಜ್ಯುಕೇಷ್ಷ ಸೊಸೈಟಿಗೆ ಇಂಡಿಯಾ ಸರಕಾರದಿಂದ ಸಾಲತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅಪ್ಲಿಕೇಷ್ಷ ಕಳುಹಿಸಿ ಮೂರುವರ್ಷಗಳಾಗಿವೆ. ಸದರಿ ಅಪ್ಲಿಕೇಷ್ಷ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನ ಸರಕಾರದ ಮೂಲಕ ಹೋಗ ಬೇಕು, ನಾವು ಅಪ್ಲಿಕೇಷ್ಷ ಕೊಟ್ಟ ನಂತರ ಆರು ತಿಂಗಳ ಮೇಲೆ, ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಾಗದ ಬರೆದೆವು. ಆದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನ ಸರಕಾರದ ಮೂಲಕ interest-free loan ಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ಅಪ್ಲಿಕೇಷ್ಷ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇವೆ, ಅದು ಬಹುಶ ಬಂದಿರಬಹುದು. ಅದನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆ ಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಿ ಎಂದು ಬರೆದೆವು. ಕೇಂದ್ರದವರಿಂದ "ನಿಮ್ಮ ಸರಕಾರದಿಂದ ಯಾವ ಶಿಫಾರ್ಸೂ ಬಂದಿಲ್ಲ" ವೆಂದು ಉತ್ತರ ಬಂತು. ಆಮೇಲೆ ನಾವು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನ ಸರಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿ, ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಉತ್ತರ ಬಂದಿದೆಯಾದ್ದರಿಂದ ದಯವಿಟ್ಟು ಬೇಗ ನಮ್ಮ ಅಪ್ಲಿಕೇಷ್ಷ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಿ ಎಂದು ಬರೆದರೆ ಇವತ್ತಿನವರೆಗೂ ಕಳುಹಿಸಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ದೃಷ್ಟಾಂತಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಹೇಳುತ್ತ ಹೋದರೆ ಬಹಳಕಾಲ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನನಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸೊಸೈಟಿಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಇಂಥವು ಬೇಕಾದಷ್ಟಿವೆ. ಇಂಥವು ಆಗಬಾರದು. ಇಂಥವಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟರೆ, ರಿಕಾರ್ಡುಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ನಿಧಾನ ಮಾಡಿದರೆ, ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೊಂದು ಪ್ರೀತಿ ವಿಶ್ವಾಸಗಳಿರಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಇರುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರಹೇಳಿ ನನ್ನ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Resolution moved :

> "That this Assembly is of the opinion that the inordinate delay in the disposal of records in various Government Departments should be put to an end early."

*ಶ್ರೀ ಎಂ. ಚಿಕ್ಕಲಿಂಗಯ್ಯ.—(ಮಳವಳ್ಳಿ-ಅನುಸೂಚಿತ ಜಾತಿಗಳು).—ಸ್ವಾಮಿ, ಶ್ರೀ ಕರಿಯಪ್ಪ ಅವರು ತಂದಿರುವ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ನಾನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯ.—(ಎಳಂದೂರು-ಅನುಸೂಚಿತ ಜಾತಿಗಳು).—ವಿರೋಧಿಸುವುದಿಲ್ಲವಲ್ಲ !

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಚಿಕ್ಕಲಿಂಗಯ್ಯ.—ವಿರೋಧಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತ ಸರಕಾರದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿರುವ ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ. ರಿಕಾರ್ಡುಗಳ delay ಮಾಡುವುದು, inordinate delay ಮಾಡುವುದು, ಇದನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಬಂದಿದ್ದಾಗ ಸರಕಾರದವರು ಅವರಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ತೋರಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ನಿಧಾನವಾಗ ಬಹುದು. ಆದರೆ ದರಖಾನ್ತು ರಿಕಾರ್ಡು, ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಭಾವಿಗಳು, ತಕರಾರು ತಃಬ್ತೆಗಳು ಮುಂತಾದುವುಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಿಧಾನವಾಗಬಾರದು. ಇಂಥ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಬಹಳ ನಿಧಾನವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ, ಶ್ರೀ ಕರಿಯಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ, ದರಖಾನ್ತು ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕಾಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದು ಆಖೈರಾಗಿ ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಬಡವನಿಗೆ ಎರಡು ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಸಿಕ್ಕಬೇಕಾದರೆ ಎರಡು ವರ್ಷವಾಗುತ್ತದೆಯೋ, ಐದು ವರ್ಷವಾಗುತ್ತದೆಯೋ, ಹತ್ತು ವರ್ಷವಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದುವೇಳೆ ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಆಫೀಸರುಗಳು ಬಡವ, ಬದುಕಿಕೊಳ್ಳಲಿ ಎಂದು ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡಿದರೆ ಆದರಮೇಲೆ ನೂರಿಪ್ಪತ್ತಾರು ಅಪೀಲುಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಅಥವಾ ಈ ಎರಡು ಎಕರೆ ಜಮೀನಿಗೆ ಸಾಗುವಳಿ ಚೀಟಿ ಕೊಡುವುದರೊಳಗಾಗಿ ಸರಕಾರದಿಂದ stay order ಬರುತ್ತವೆ. ಏತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಈ ರೀತಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ನೋಡಿದರೆ ಒಂದು ಕಡೆ ನಮಗೆ ತಿಳಿದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇಂಥ routine matters ನಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಮಗಿರುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಚಲಾಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದೆ ಸರಕಾರದವರು ಮಧ್ಯೆ interfere ಮಾಡುವುದು ಒಂದನೆಯದು. ಎರಡನೆಯದು, ಶ್ರೀ ಕರಿಯಪ್ಪ ಅವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಪುಡಾರಿಗಳು ಅಥವಾ ಪೂಟ್‌ಲಾಯರುಗಳಿಂಥವರು ಕೈಹಾಕಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಂತದಲ್ಲಿಯೂ ತಪ್ಪಿನುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುವುದು. ಮೂರನೆಯದು ಏನೆಂದರೆ, decentralisation of powers ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಕಳೆದ ಐದುವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಅನೇಕರು ಸರಕಾರದವರ

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ಚಿಕ್ಕಲಿಂಗಯ್ಯ)

ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. Decentralisation of powers ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸರಕಾರದವರು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಯೋ ಅಥವಾ ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೋ ಎಂದು ನನಗೆ ಸಂಶಯವಾಗುತ್ತಿದೆ. Decentralisation of powers ಎಂದರೆ ಒಬ್ಬನಿಗೆ ಎರಡು ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಕೊಡುವುದು ಇಂಥ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಾದರೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಡುವುದು. ಹೀಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಒಂದೊಂದು ಸಾರಿ ಹುಜೂರು ಜಮಾಬಂದಿ ಎಂದರೆ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮೀಷನರು ಅಥವಾ ಸಬ್‌ಡಿವಿಜನ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬಂದು ಜಮಾಬಂದಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಜಮಾಬಂದಿಯನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಅಮಲ್ದಾರರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಜಮಾಬಂದಿ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಯಾಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಆಯಾ ಗ್ರಾಮಗಳವರ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಫೈನಲ್ ಮಾಡುವ ಪದ್ಧತಿ ಇತ್ತು. ಈರೀತಿ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜಮಾಬಂದಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗ್ರಾಮವನ್ನೂ Executive officer ಆಗಲಿ, ಜಮಾಬಂದಿ ನಡೆಸುವವರಾಗಲೀ ಹಿಂದೆ ಅಜಮಾಯಿಷಿಮಾಡಿ, ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಿದ ಹೊರತು ಜಮಾಬಂದಿಯನ್ನು ಗೊತ್ತು ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಇಂಥ ಪದ್ಧತಿ ಇತ್ತು. ಆದರೆ ಈಗ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಜಮಾಬಂದಿ ಮಾಡಬೇಕಾದರೂ ಸಹ ಅದನ್ನು ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸುತ್ತಾರೆ.

4-30 P.M.

ಈಗ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕೆ ನಾನಾ ಕಾರಣಗಳಿವೆ, ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಬೇಸರಪಡಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಜಮಾಬಂದಿ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಯಾಯ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಆಕಾರ ಕಂಡ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಜಮೀನನ್ನು ಸಾಗುವಳಿಗೆ ಕೊಡಬಹುದೂ ಎಂಬ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಇಡುತ್ತಾ ಇದ್ದರೂ ಅಲ್ಲದೆ ಆಯಾಯ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬೋನಾ ಫೈಡಿ ಅಗ್ರಿಕಲ್‌ಚರಿಸ್ಟ್ ಯಾರುಯಾರು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನೂ ಸಹ ಜಮಾಬಂದಿ ಆಫೀಸರ ಮುಂದೆ ಇಡುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾರುಯಾರಿಗೆ ಜಮೀನಿಲ್ಲ, ಯಾರುಯಾರು ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಲಾಯಕ್ಕಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ನಮಾಚಾರವನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಂಡು ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡಲು ಲಾಯಕ್ಕಾಗಿರತಕ್ಕ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಜಮೀನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವನು ಜಮೀನು ಸಾಗುವಳಿಮಾಡಿ, ತನ್ನ ಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ ಎನ್ನುವ ತತ್ವದ ಮೇಲೆ ಆತನಿಗೆ ಜಮೀನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಬ್ಯೂರೋಕ್ರಾಟಿಕ್ ಗವರ್ನಮೆಂಟಿನವರು ರೂಲ್ಸ್, ರೆಗ್ಯುಲೇಷನ್ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಡೀಸೆಂಟ್ರಲೈಸೇಷನ್ ಆಫ್ ಪವರ್ಸ್ ಮಾಡಿ. ಅದರಿಂದ ಬಡಜನರಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕುತ್ತದೆ ಎಂದು ಈ ಐದು ವರ್ಷದಿಂದ ಹೇಳಿ ಹೇಳಿ ಬೇಸತ್ತಾಯಿತು.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, ದರಖಾಸ್ತು ರೂಲ್ಸ್ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಿ ಲೋಕಲ್ ಆಫೀಸರುಗಳಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಚಿಕ್ಕಲಿಂಗಯ್ಯ.—ಅದರಲ್ಲಿ ಎರಡು ತರಹ ಇದೆ. ಸಬ್‌ಡಿವಿಜನ್ ಆಫೀಸರು 2 ಎಕರೆ, 4 ಎಕರೆ ಕೊಡಬಹುದೆಂದು ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಏಲೆ ಮಾಡುವಾಗ ದರಖಾಸ್ತು ರೆಕಾರ್ಡ್ ಬಿಲ್ಡ್‌ಅಪ್ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ನಿಧಾನವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಒಂದು ವಿಷಯ ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದಾದರೆ ಒಬ್ಬ ಬಡ ಮನುಷ್ಯ ಒಂದು ಜಮೀನಿಗೆ ಅರ್ಜಿಕೊಟ್ಟರೆ ಆ ಅರ್ಜಿ ಶೇಕದಾರರ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ಗ್ರಾಮಾಂತರದಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಅವರನ್ನು ಕಂಡು, ನಿನ್ನ ಅರ್ಜಿ ಬಂದಿದೆ, ನೀನು ಕೇಳಿದ ಜಮೀನನ್ನು ಸರಕಾರದವರು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಬಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಅನಂತರ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಯಾರದಾದರೂ ತಕರಾರು ಇದೆಯೇ ಎಂದು ಹತ್ತಾರು ಜನರನ್ನ ಕೇಳುವಾಗ, ಬೊಮ್ಮಯ್ಯ ಅಪ್ಲಿಕೇಷನ್ ಹಾಕಿದ್ದಾನೆ, ರೆಕಾರ್ಡ್ ಬಿಲ್ಡ್‌ಅಪ್ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಬೊಮ್ಮಯ್ಯನಿಗೆ 4 ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಮಂಜೂರಾಗಿದೆ, ಇದನ್ನು ಕೊಡಬಹುದೆ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಯಾರಾದರೂ ಒಬ್ಬರು, ಎಲ್ಲಾದರೂ ಉಂಟೇ, ಸ್ವಾಮಿ, ಆಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಜಮೀನು ಉಳುವವರು ಯಾರು ? ಎಂದು ಹೇಳಿ ಕೊಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದರೆ ಮುಗಿಯಿತು. ಆ ಜಮೀನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಬೇರೆ ಜಮೀನು ನೋಡಿ ಅರ್ಜಿ ಹಾಕು, ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಮೊದಲು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಆಮೇಲೆ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಎಷ್ಟು ನಿರಾಶೆ ಯಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಜಿಜ್ಞಾಸೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದಂತೆ ಏಲೆ ಮಾಡಿದರೆ ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಡೀಸೆಂಟ್ರಲೈಸೇಷನ್ ಆಫ್ ಪವರ್ಸ್ ಆಗಬೇಕು. ಹಾಗಾದರೆ ಬಡಜನರಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕುತ್ತದೆ. ಏಲೇ ಆಗುವುದು ನಿಧಾನ ವಾಗುತ್ತದೆ, ಅದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೇ ಬಿಡುತ್ತೇನೆ.

ಎರಡನೆಯದು ಅಕ್ಸಿಸಿಷ್ಟ್ ಕೇಸಿನ ವಿಚಾರ. ಅದು ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಗ್ರಾಮ ಬಡಾವಣೆ ಕೇಸುಗಳು 15-20-25 ವರ್ಷದಿಂದ ಪೆಂಡಿಂಗ್ ಇದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಏನು ಎನ್ನುವುದು ತಮಗೆಲ್ಲಾ ಅರ್ಥವಾಗಿದೆ. ಒಂದುಸಾರಿ ಒಂದು ಗ್ರಾಮದ ಬಡಾವಣೆ ಆಗ ಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿ, ರೆಕಾರ್ಡ್ ಬಿಲ್ಡ್‌ಅಪ್ ಆಗಿ, ವ್ಯಾಲ್ಯುಯೇಷನ್ ಪ್ರಕಾರ ಹಣ ಕಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಗೆಜೆಟ್ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಆಗಿ ಸೈಟ್ ಅಲಾಟ್ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದ ಮೇಲೆ, ಯಾರೋ ಆ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಇರುವವರು ಆ ರೀತಿ ಆಗ ಕೂಡದು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಸ್ಟೇಆರ್ಡರ್ ತರುತ್ತಾರೆ. ರೆಕಾರ್ಡ್ ಬಿಲ್ಡ್‌ಅಪ್ ಆಗಿ, ಡಿ. ಸಿ. ಯವರ ಶಿಫಾರಿಸಿನ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರದ ಮಂಜೂರಾತಿ ಪಡೆದಿರತಕ್ಕ ಅಕ್ಸಿಸಿಷ್ಟ್ ಕೇಸಿನಮೇಲೆ ಮತ್ತೆ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಸ್ಟೇಆರ್ಡರ್ ಕೊಡುವುದು ಎಂದರೆ ಏನು ಸ್ವಾಮಿ ? ಈ ರೀತಿ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟುಬಿದ್ದು ಸ್ಟೇಆರ್ಡರ್ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಕೇಸುಗಳು ಎಷ್ಟು ಇವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವುದಯೆಯಿಟ್ಟು ನೋಡಿ.

ಮೂರನೆಯದು ಒಂದು ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾವಿಗೆ ಮಂಜೂರಾತಿ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ತೆಗೆಸಬೇಕು ಎನ್ನುವುದೇ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕಷ್ಟ. ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮೈಸೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಎರಡು ಬಾವಿ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದರು, ಒಂದು ಬಾವಿ ತೆಗೆದರು ಅದರಲ್ಲಿ ಉಪ್ಪುನೀರು. ಅದು ನವರ್ಣಿಗಳು ಇದ್ದ ಜಾಗ. ಆದಿಕರ್ನಾಟಕರಿದ್ದ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಬಾವಿ ತೆಗೆದರು, ಅದರಲ್ಲಿ ಸಿಹಿನೀರು ಬಂತು. ಅದೇ ನಮಗೆ ಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಆಗುತ್ತದೆಯೇ ?

ನಿಮ್ಮ ದುರಧ್ಯಷ್ಟ ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು. ನ್ಯಳ ನಿಗದಿ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಎಷ್ಟೋ ದಿವಸ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ತಕರಾರು ತಖ್ತೆ ವಿಚಾರ ಹಿಂದೆ ಎಷ್ಟೋಸಾರಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ತಕರಾರು ತಖ್ತೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲೂ ಎಷ್ಟು ಪೆಂಡಿಂಗ್ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ನೋಡೋಣವಾಗಲಿ. ಇದರಿಂದ ಒತ್ತುವರಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ನಾಲ್ಕು ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ್ದರೆ 25 ಎಕರೆ ಒತ್ತುವರಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾನೆ. ಇಂಥ ನಿದರ್ಶನ ಎಷ್ಟೋ ಇವೆ. ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಾನೇ ಖುದ್ದು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಮದ್ದೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ನಿಡಘಟ್ಟ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಆಗಿದೆ. ಏಳು ವರ್ಷ ಆಯಿತು. ಇಷ್ಟು ನಿಧಾನವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ವೇನು ? ಸರ್ಕಾರವೇ ಕಾರಣ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಬಾಕಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕಾರಣರಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಸ್ಟೇಜಿನಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ದಾಕ್ಷಣ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ, ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಡವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೇವೆ, ಬಡವರನ್ನು ಕಾಪಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಏನು ಅಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಡುತ್ತೀರೋ ಅದನ್ನು ಪೂರೈಸುವುದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಜನ ನಿರಾಶರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಡಿ. ಸಿ. ಯವರು, ಸಬ್ ಡಿವಿಜ಼ಿ ಆಫೀಸರು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅದರಲ್ಲಿ ವಿನಾಕಾರಣ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೈ ಹಾಕಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

*Sri S. SRINIVASA IYENGAR (T.-Narasipur). -I consider this resolution to be very important. This resolution gives a lot of scope to discuss the policy of Government. It is a fact that there has been inordinate delay in the disposal of records. The cause of such inordinate delay has to be analysed. I have gone into this question deeply. To my mind, the causes are as follows.

One is that the records in respect of any case are not built properly in the originating office. For the disposal of any record, it is the originating office that is most important. The originating offices do not build these records properly because those offices are not staffed properly. The staff that are employed in the originating offices have no training. Raw recruits are posted to these offices and records are built up by these raw people. Those records are sent to the highest level and returned once again for completion of records. So much so, these questions will not be disposed of promptly. It is very necessary to see that the originating offices, in all departments, are staffed properly and the staff employed there are trained properly.

Secondly, there are intermediate offices in every department. To illustrate, I would like to quote the land revenue department. The intermediate office is the sub-divisional office between the taluk and the district. Many papers have to pass through the subdivision and the observations made by the Deputy Commissioner have to pass once again through the taluk office to the sub-division office. This intermediate passage takes a lot of time. It is very necessary to see whether the Government could avoid the intermediate stations by enlarging the powers of the originating offices and giving some assistance in the district offices to cope with the volume of correspondence between the taluk and the district. This would be very essential.

The third point I have observed, is, that officers are unwilling to exercise the power already given to them. In more than one case, I have seen that even though the disposal of the record was within the competence of a certain official, he would not do it. He would send it to the higher authorities, soliciting orders. It is because there is an influence. Somebody wants the paper to be submitted to the higher authority, so that it will be returned to the lower authority with an observation or possibly a recommendation. I can give a good number of instances. The Amildar, for example, is competent to dispose of a certain thing, but he will not do it. He wants to shove the responsibility on somebody higher than him. The Sub-Divisional Officer does not do it, because statutorily he has no powers. The Deputy Commissioner is the only authority to deal with the subject. But the volume of correspondence is so big and the staff so little, that he does not function properly. He cannot function properly. The number of working days will be so little, what with tours of Ministers and various other activities. Therefore disposal is delayed.

I can illustrate this point further by taking the P.W.D. The Sub-Divisional Officers in the P.W.D. are empowered to sanction estimates and incur expenditure upto a particular limit. No Sub-Divisional Officer in the P. W. D. is

(SRI S. SRINIVASA IYENGAR.)

exercising that authority. Even for annual repairs, for which he has powers to incur expenditure, he would not do it. His claim is: 'I have no Accounts assistants'. There is nobody to maintain accounts. Such is the case in many other departments. Therefore this question must be examined in detail in every department. I will just quote an example in respect of the Police Department. Now, there is a taluk station, the station house. There is an Inspector, who is in charge of the station house. There is an Inspector in every taluk. The Sub-Inspector deals with a subject, forwards it to the Inspector, who submits it to the Assistant Superintendent of Police, who in turn submits it to the District Superintendent of Police and once again the case goes back for supplying some information which the D. S. P. wants. There is duplication and delay because the organisation itself is defective. I could definitely say that the Office of the Assistant Superintedent of District Police is a superfluity. It is very necessary for the Government to examine every department and see how best it can be re-organised and staffed and how best the powers can be decentralised. Of course, I admit there is danger in decentralisation, but some such step is possible and the question of decentralisation should be gone into.

Again, there is very little co-ordination between departments. The Revenue Department appropriates to itself the feeling that it is the boss of the State. They seem to consider that every other department is simply a part of the Revenue Department. The Revenue Department seems to feel that it is greatly responsible for the administration of the State. That was the case previously. Under the principal heads of revenue, land revenue formed a major portion. Today it is not so—it is relegated to a secondary place. The revenue from other taxes is higher. However, in the days when the British Government were administering the Mysore State, they empowered the Commissioners. The Deputy of the Commissioner was a Deputy Commissioner. That heading is anomalous today; there is neither a Commissioner nor a Deputy Commissioner. When there is no Commissioner, where can there be a Deputy Commissioner?

AN HON'BLE MEMBER.—There is a Divisional Commissioner.

Sri S. SRINIVASA IYENGAR.—But the Deputy Commissioner is not the deputy of the Divisional Commissioner. This tendency must go. Every department should feel that it is responsible for its job. There cannot be separatist and inferiority complexes between departments. They should feel that they have co-operation among themselves. They must co-ordinate. For everything, the Hon'ble Minister is referred to. The Deputy Commissioner does not take cognizance of cases which are under his purview. Such cases would have to be looked into. A regular research has to be conductedto see how best every department can be made completely self-sufficient and how best it could be impressed on every department that they alone are responsible for the job entrusted to them. It is the departmental head that presents the demands to Government. It is the Government that places the demands before the Legislature. It is the Legislature that approves the demands. Every departmental head must therefore see that the expenditure does not exceed the demand granted by the Legislature. That is the way in which we can avoid placing supplementary demands. I know definitely well that every department does not maintain accounts nor does the accounts maintained tally with the Accountant General's. Therefore there is a tendency to delay.

There is another department, the Land Acquisition Department. Can you imagine that even after 25 years of completion of the K.R.S. Works the Land Acquisition Officer pertaining to the disposal of lands still exists? Even after 25 years of completion of the Dam many cases still remain undisposed of in the Land Acquisition offices pertaining to K.R.S. I have only quoted just to suggest that land acquisition cases must be dealt with

promptly and disposed of quickly. The owner loses the land and therefore he must be given compensation as quickly as possible. This idea does not seem to impress the Government. There has been inordinate delay. The Land Acquisition Act itself will have to be amended. The Government can certainly do it. These are the factors that contribute to the delay. The wishes of the elected Ministers are being carried to the Originating Officers or to the persons concerned. The Officers seem to believe that, they just exist to earn the favour of the concerned man.

AN HON'BLE MEMBER.—Is it an insinuation ?

Sri S. SRINIVASA IYENGAR.—It is an observation. My only plea is this. Every Officer of the State should realise that he is paid from the public funds; every officer should feel that he is responsible for the action he does. Interference must be minimum; no doubt interference might be necessary in certain cases but it must be minimum.

Lastly, Sri Chickalingiah has already pointed out the custom of having jamabandhi in every taluk. I think this system has been in existence ever since the time of Tippu Sultan. He has issued a Revenue Code. He has laid down certain principles on which the revenue administration of the State should be conducted. But now the jamabandhi is conducted as a mere show. At present the revenue officers go to a village, hold out their books ready for signature, show the place where to sign and put initials. Can we ever imagine such a thing being done ? These are being done because they are more particular of satisfying the requirements of law than justiying the existence of law. I have witnessed about half a dozen jamabandhis. The work is not completed as laid down under the law. It will be completed in form; books will have the signatures of jamabandhi officers; but details will not be there. I know a case in 1946 where jamabandhi was completed in half a day and in four or five days the jamabandhi of a whole district was completed. Such a thing must be put an end to. Questions must be faced by the officers competent to do the job in the places where they originate. Then only they can impress on the people that services are responsible to the people.

*Sri M. PALANIYAPPAN (Ulsoor).—Sir, this is a very important resolution which covers almost all the departments and speaks about the efficiency of the administration. There are three kinds of delay as I can see in the disposal of cases. One is at the district level, another in the Offices of the Heads of Departments and the third is at ministerial level. I am not going to speak about the delay at the district level because it has already been referred to by my Hon'ble friends. But I will be failing in my duty if I do not mention that the delay is caused mostly at the level of the Heads of Departments and also at ministerial levels. Sir, nobody in this House should think that I am making any allegations against the Ministry or against Heads of Departments. I am only saying things which we notice today. Starting from the Chief Minister down to the Taluk Office we see there is inordinate delay of work. Records do not move; works are pending. If an Officer does not like a certain work to be executed, he has got a very clever method of putting some queries which will have no meaning at all. Once they are moved from the Revenue Inspector to the Minister's table, nothing can be done. If the Minister thinks that a particular item of work should be done he will just ask for further report in the matter. The Secretary refers it to the Head of Department, the paper then goes to the Deputy Commissioner, Sub-Division Officer, Amildar and then to the Revenue Inspector. By the time the paper comes again to the Ministers the party would have died or there would be no necessity for the work at all. This is the kind of thing that we are coming across today.

Sir, I would just give an example so far as the lower level is concerned. As you are aware, if we have to use a loud speaker for some function, the permission from the District Superintendent of Police is necessary. If we

(SRI M. PALANIYAPPAN).

apply for licence to-day we will get permission a day after the affair. When a person applies for a licence and goes to the concerned police officers several times, he comes back disappointed with the remarks by the police officers to the effect that either the paper is not found or traced, with the result that the person has to use the loud speaker stealthily and finish the function.

Sri R. MUNISWAMIAH.—On a point of information. How can anybody use loud speaker stealthily?

Sri M. PALANIYAPPAN.—Stealthily means without permission and trying to make the jurisdictional police officers deaf.

Sir, once a friend of mine wanted to have a religious function at Ebrahim Street. He applied for a licence 15 days earlier but till today he has not been given permission. But any way the function went on well but still the licence is on the way to come. This is the kind of administration that we are experiencing today.

I could give some more examples. There are many schemes that the Corporation wants to execute. The then Government constituted a committee under the chairmanship of Sri N. Madhava Rao, for drawing up schemes for a greater Bangalore. The committee under the able guidance of its Chairman has drafted a beautiful report for the expansion of this beautiful city. The Government seem to have just shelved the entire report and no action seems to have been taken on that. Sir, there is a Slum Clearance Scheme which the Corporation has sent to the Government and even that has not seen the light of day.

5 P.M.

Another pressing problem is, we have been urging the Government to see that supply of water in Bangalore is improved and that reports are examined immediately. But I do not know whether delay is involved in corresponding with the Central Government or whether there is sufficient emphasis lacking on the part of the Government in order to expedite this. The matter has been pending for the past five or six years. The Government say that they should get a loan of one crore of rupees from the Central Government and they direct these people to the Central Government.

Another thing that has been pointed out by Sri V. R. Naidu in his resolution is that unauthorised constructions have come up in large numbers in the Bangalore Corporation area. The Government constituted a committee to go into that matter and find out how much of revenue could be got. I do not know whether the committee has given its report and what action Government has taken. The matter was referred to the Special Amildar, who in turn inspected certain localities and had notices issued; and when eight annas or one rupee was paid by them as revenue, he does not go to the man for another year. There is therefore a lot of delay in disposing of these matters once for all and efficiency is impaired. The Government is not taking interest in these matters.

As my Hon'ble friend Sri Srinivasa Iyengar said, land acquisition records are pending for years. Government does not seem to take any notice of it. There is a lot to be said with respect to the disposal of cases by the Public Service Commission. I am not making any personal allegation. But the mode of disposal of files in that Commission, I would like to bring to the notice of the House. There are many cases pertaining to the disciplinary action in respect of some officers which have been referred to this Public Service Commission. The Anti-corruption Department, after enquiry, frame charges and afterwards the papers are sent to the Public Service Commission for their opinion. There are instances Sir, of such kinds of papers pending with the Public Service Commission for years together. There are some instances where files are referred back to the Government after the retirement of officers. Government does not seem to take any notice about such kind of delay in these things.

I do not know whether I am competent to speak about the disposal of cases in the High Court. As it has

been pointed out in answer to an interpellation, ten Judges should have been appointed, but the Government has completely ignored the appointment of Judges to this High Court. Thereby, there is a lot of delay caused in disposing of cases.

In so many other Departments, we can say records are pending for so many years and thereby a lot of suffering is inflicted on the people. As the mover of this resolution said, the intermediary people or middlemen as they are called who have got a little influence over some officers, have their way in these matters. They make a living out of this. This kind of a thing will definitely speak ill of the administration of the Government. If the Government is to be really effective and efficient in their work, it is for the Chief Minister and other Ministers to take immediate notice of this.

[MR. SPEAKER in the Chair.]

Sir, I would like to point out a few instances of this kind, specially in the Public Works Department. I know that it takes ages for the estimates to be passed in that Department, and by the time the work is actually executed, it takes some more time and finally, the worst part of it is, there is delay in paying the bills to the contractors. Sir, I feel I will not be mistaken if I say that these bills of the contractors are not paid even if they complete their work. It is only on influence that the contractors have to get their payment immediately and not on routine bills.

With these remarks, I wholeheartedly support this Resolution and I thank the Chair for the opportunity given to me.

MR. SPEAKER.—We have to finish this item of business at five o'clock and go to the other item. I therefore request other Hon'ble Members not to take part in this debate and to cooperate with me. I now call upon the Chief Minister to reply.

*SRI S. NIJALINGAPPA (Chief Minister).—Mr. Speaker Sir, I have heard with great interest the various speeches made by the mover and the friends who spoke after him. As I listened to those speeches, I thought it was an attempt to convert the faithful. I entirely agree with the spirit of the resolution, namely, that there is really delay in the disposal of records. So far as the present Government is concerned, it has very little to answer for, because it has been functioning for a very short time. But even during that time, my experience has been that there is inordinate delay and that the delay is due not only to the want of co-operation by the public, but also to a set of circumstances long existing which have contributed to this delay. Therefore, it is, I feel, very necessary for Government to take notice of the existing facts and to find out very early methods of procedure and execution of these things; and unless we review the entire law and procedure and put in more energy into the staff and working machinery, it would be very difficult to avoid delay. I could say that.

Certain remarks were also made by the Hon'ble mover and by Sri M. Chikkalingiah and Sri Srienivasa Iyengar. Sri Chikkalingiah referred particularly to darkhasts and village extensions and *takrar taktes*. I agree with him that there is delay. Specially in regard to village extension, I myself had to complain quite a number of times, when I toured my district as a Member of Parliament; and several cases have been pending for years together. We have been thinking whether it is not possible at all to evolve a method by which these village extensions should be done as early as possible, because just as cities grow, villages also are growing. We are producing population and villages produce as quickly, possibly more quickly than towns, because of poverty and probably because the poor man has no other pleasure or relief than that. So villages are expanding more rapidly and more space is needed for villages than for towns. I have been very seriously considering this matter.

AN HON'BLE MEMBER.—Especially pension papers are delayed very much.

Sri S. NIJALINGAPPA.—It has become very necessary to see that each village gets a particular area set apart and all possible technical delays are avoided. We are very seriously considering this problem and the sooner it is resolved, the better it is. Similarly regarding darkhasts.

Sri Srinivasa Iyengar referred to want of co-ordination. There seems to be certain amount of want of co-ordination between the various departments. It is true. I agree with most of what he said on this aspect, except his statement that tours of Ministers are contributing to the delay. Possibly, he felt that he must say it. Sir, during the last five months, I am sure that in no way has our tour interfered with the work of the officers. In fact, we have made it a rule that whenever we tour, we do so with a specific purpose and we see to it that it does not interfere with the routine work of the officers. We want only the specific officer concerned with the subject to be with us. He also said that—I do not know what his own experience is—that the originating officers looked to the Ministers for inspiration. It is a very sad state of affairs, if it is true. I do not believe it to be true.

Sri S. SRINIVASA IYENGAR.—On a point of explanation, Sir. I never said that the originating officers look for inspiration to the Ministers. What I said was that some interested persons carry the impression of the Ministers to the originating officers and thereby the work of the originating officers is very much hampered.

Sri S. NIJALINGAPPA.—I am glad to hear his explanation, but the impression created in me when I heard his speech was different. Anyway, Sir, I do not want the officers of Government to be influenced by the wishes of any Minister. If any officer does so, I think he does not deserve to be continued in service. I do not want any officers of Government to allow themselves to be influenced by Ministers. That is not the duty of an officer and he should not do that. I for one would not tolerate any such psychology on the part of the officers, as that would be very undesirable.

Sir, I think that the time is up and, possibly, many friends are waiting to thank me and to allow me to thank them for the mutual courtesy we have exchanged during these five months and so I do not want to prolong my speech. I assure the House that Government is more anxious than anybody else to avoid delay in the disposal of Government work. Having given this assurance, Sir, I do not think there is any necessity for the Hon'ble Member to press his resolution. I hope he will withdraw the resolution on the strength of this assurance.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಕರಿಯಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೊಟ್ಟ ಭರವಸೆಯ ಮೇಲೆ ನನ್ನ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಭೆಯ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಬೇಡುತ್ತೇನೆ.

The Resolution was, by leave, withdrawn.

Business of the House (Statistics)

Mr. SPEAKER.—Before we go to the last item of the business I would like to nanounce to the House certain things. After the f ormation of the New State of Mysore, the Mysore Legislative Assembly met for two sessions. Nineteen meetings were held during this period. Thirteen Government Bills introduced in the Assembly and three Bills introduced in the Council were passed by the Assembly. One non-official Bill was introduced. Seven Ordinances were laid on the Table of the House which werereplaced by regular Bills. Twenty-six papers were laid on the Table of the House and one Report was presented to the House. Four hundred and Eighty-two Questions were tabled during this period. Out of them, 471 were admitted and 275 answered. Sixty-six Resolutions were tabled. Out of them 64 were admitted and 6 were discussed, 3 at each session, and all the 6 were withdrawn by leave of the House.

Valedictory Speeches.

Sri J. MOHAMED IMAM (Jagalur).—Sir, it is laid down by eternal law that everything should come to an end